



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Defectibus in Officio diuino contingentibus. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

Sot. libr. 10. de iust. quest. 5. art. 3. quem sequitur Bonac. disp. 1. quest. 2. punct. 2. num. 3. nisi sint in ordine sacro, ibidem. Volunt autem eiusmodi reos teneri. Nauarr. cap. 7. num. 20. Aror. cap. 6. quest. 7. & alij, quibus contentio.

Incipit in his obligatio ab hora, qua professionem votorum solemnem emisserunt, vt in similibus dictum est supra num. 5. & 9.

De defectibus in Officio diuino continentibus. Cap. V.

Reuocari possunt defectus omnes in hac materia ad nouem Titulos, nempe, omissionem, mutationem, intentionem, attentionem, prolationem, tempus, locum, ordinem Horarum, & interruptionem, de quibus hoc loco breuissimè, & quasi per Aphorismos. Fufius ad hæc stimulos addit, hoc est, rationes, & argumenta ad perfectum Hymnodia: usum. Anacletus Siccus nostræ Congregationis in libro edito de Ecclesiastica Hymnodia, cantantibus in choro valde utili, & propè necessario.

De Omissione. Tit. I.

Quotidiana recitandi Officij diuina obligatio cœpit Anno Domini 540. ex Siegberto in Chronicis. quare, qui totum officium vnus diei omittit, etiam absque contemptu, sine iusta causa per solam negligentiam, peccat lethaliter. Nauarr. cap. 7. num. 1. & est communis; vnũque peccatum est, sed grauius, si vnica voluntate omisit totum. ibidem num. 6. at in Subdiacono, & Beneficiario simul, est duplex peccatum, ob duas obligationes, Ordinis, & Beneficij, quod & in sequentibus nota. DD. apud Bonac. loco cit. quest. 5. punct. 1. num. 4. non autem, si plura habeat beneficia, vt diximus supra cap. 4. num. 6.

Idem dic de eo, qui omittit Horam integram. Nauarr. loco citato numero 1.

Idem de eo, qui omittit Horæ partem notabilem. Nauarr. num. 44. quam ibidem ex S. Antonino docet esse tertiam horæ partem, ibidem. Alij putant medietatem horæ paratæ, apud Bonacin. loco citato num. 2. censet Ioann. Petrus Moneta nostri Ordinis, de distribut. part. 2. questione 3. num. 33. decimam partem esse notabilem. Placet mitior Lessij Bonacin. sententia, Horam paruam integram tantum esse materiam peccati mortalis, & infra eam esse ita modicam quantumque partem, vt Ecclesia non credatur ob eam facere velle reos ignis æterni.

Qui omittit Officium in primis sex mensibus ab adepta possessione beneficij, licet non amittat fructus, peccat tamen. Pius Quintus in Bulla apertè, Ex proximo Lateranensi.

Excusatur primò ob infirmitatem corporis iudicio Medici. Nauarr. capitulo 21. num. 16. & si res est adhuc dubia, accedat assensus Superioris, Sotus libro 10. de iustit. quest. 3. Neque tunc tenetur audire alium recitantem, Nauarr. cap. 11. num. 6. quod intellige de impotentia ad totum officium, vel ad maiorem partem eiusdem, in quibus casibus ad nihil tenetur; si verò potest recitare maiorem partem, vel æqualem, excusatur tantum à minori, vel æquali, quam non potest. Sanchez in Decal. tom. 1. lib. 1. cap. 19. num. 2. Secundò, cæcus excusatur, si cum socio non potest recitare, quem non habet. Nauarr. num. 13. quòd si bonam partem memoria teneat, eam recitet. num. 15. Tertio, infirmus, qui non facilè socium habet, quo cum possit sine sui præiudicio recitare, num. 19. idem Nauarr. Quarto, grauis occupatio excusat, quæ omitti nequit, neque differri sine aliorum offensione, & ea est ad longum tempus, vt desit tempus ad recitandum. Nauarr. num. 34. Quintò, iusta occupatio in Choro, querendi Psalmos alijs, incelandi, &c. Sanctus Antonin. part. 2. tit. 9. capit. 12. §. 3. cum Nauarr. cap. 11. numero 36. Sextò, non excusat autem peregrinatio

susce-

suscepta legitime; *Nauarrus num. 33.* neque studium litterarum, etiam si per substitutum seruiatur Ecclesie, *idem nu. 31.* Septimò, ob carentiam Breuiarij, etiam ex culpa, à qua non excusatur, tamen ab officio excusatur. *Azor. cap. 13. quæst. 16.* An verò à toto, vel à parte excusetur, eadem dicitur, quæ suprà de infirmo, & cæco. Octauò, ignorantia regularium officij excusat, licet peccet, qui suscipit ordinem, vel beneficium cum hac ignorantia. *Nauar. num. 20.* nisi bona fide suscipiat, se statim cum alio recitaturum. *Azor. quæst. 18.* Nond, merus mortis excusat, si ab hostibus Ecclesie periculum vitæ immincat, *idem Azor. quæst. 19.* Decimò, si absoluitur à Papa, non tenetur recitare; *Nauarr. cap. 11. num. 31.* ab Episcopo non potest absolui. *num. 24.* Potest autem religiosus, vt religiosus, non teneri, ex dispensatione Superioris, vt, ex causa studiorum, vel alia iusta; quia potest Superior in legibus Religionis dispensare: *Lessius cum Bonac. disp. 1. quæst. 2. punct. 2. num. 9.* Superiorem intellige supremum, ait *Bonac.* Denique tenuitas beneficij non ultra octo ducatos, ex quadam æquitate, Confessarij prudentis arbitrio, excusare potest à quotidiana officij recitatione, dummodo diebus festis recitetur. *Homobon. noster tract. 4. c. 5. quæst. 33.* quod & concedunt alij apud *Mollesium trac. 5. de hor. can. cap. 3. num. 26.* quando non excedit sexdecim ducatos.

De mutatione Officij diuini.

Tit. 2.

1 **S**acra Rituum Congregat. respondit, non esse relinquendum officium debitum pro alio officio deuotionis. die 29. Nouemb. 1603.

2. Episcopus Regularis debet officium recitare iuxta ritum suæ Diocesis, non regulæ, & occurrente festo Regulæ in festo Diocesis, hoc præferri debet. ita censuit Sacra Rituum Congregatio 11. Iunij 1605.

D. Barth. Gauant. Tom. II.

3. Cappellani Episcopi, qui cum eo recitant officium, debent se illi conformare, eadem Congregat. die eadem.

4. Qui sunt de gremio Ecclesie; debent recitare officium, quod in Choro dicitur, & licet extra Ecclesiam, vel Diocesim morentur, decet eos recitare officium proprium Ecclesie ipsorum, eadem Congreg. die 8. Septemb. 1602.

5. Clerici, licet adscripti alicui Ecclesie, & eiusdem seruitio, non tamen obligati Choro, & quicumque alij Clerici seculares, Regularesue in Ciuitate, vel Diocesi commorantes, non tenentur recitare officia propria Sanctorum illius Diocesis, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in Choro. eadem sacra Congregatio die, qua supra 8. Sept.

6. Festum Patroni principalis loci tenentur omnes cum officio de eodem, etiam Regulares, celebrare; non autem octauam Regulares, vt censuit sepius eadem Sacra Congreg. & postremo 27. Maij 1628.

7. His casibus exceptis, & alijs, qui habentur apertè in Rubricis, seu Decretis Sacr. Congreg. De quibus nos infra suis locis; non licet mutare officium vnius diei in Breuiario Romano præscriptum in officium alterius diei; & qui mutat, præcepto non satisfacit. *DD. apud Bonacin. quæst. 3. puncto 1. num. 17.* & fusius probat *Hieron. Onuphrius in aureo hac de re opusculo Bononia edito; quod, ne unquam pereat, dabimus in calce huius Voluminis:* tum quia *Ius V.* in Bulla non modo præcipit substantiam, sed etiam modum, & formam Horarum Canonum quia motus ille fuit, grauissimè ferens varietatem orandi, & *Suarez tom. 2. de relig. lib. 4. cap. 23. nu. 12. & 14.* ita improbat mutationem, vt si fiat, sine causa rationabili, improbabilem eam esse mutationem prorsus existimet. Addit *Bonacin. num. 19.* neque Episcopum posse hanc præscribere mutationem: quod intellige cum *Suar. loco citato cap. 11. num. 6. & cap. 23. num. 17.* si ab Episcopo id fiat ex lege, aut quasi permaneret, quod, ait, ad Papam spectare. Quod si mutatio

A ; fiat.

fiat, etiam ex inaduertentia debent omiffa suppleri. *Tolet. in summ. lib. 2. cap. 13. num. 6. & Bonacina num. 18. loco citato.* quare in hac re non audiendus *Sylu. V. Hora quest. 12. qui ante Pium Quintum vixit, neque Nauar. qui capit. 19. num. 217. ante Pium scribens permittit, si raro mutatio fiat.*

8 Sed neque fieri potest mutatio ritus, ut scilicet duplici ritu celebretur Festum, quod alias simplici sub ritu, vel semiduplici decretum est. *Doblores qui supra.* Et sacra quidem Congr. Rituum die 23. *Novembris 1602.* decreuit, quod de Sancto cuius insignis Reliquia habetur, fieri potest Officium duplex minus in eius festo; dum modo sit Reliquia approbata, ea prorsus regula, qua *Greg. XIII. die 30. Decemb. 1573.* in Bulla, quam affert *Genuensis in praxi Neapolit. cap. 65. in 3. edit. 1616.* concellerat Ecclesijs Hispaniarum festa sanctorum naturalium, & quorum reliquias insignes haberent, sub ritu duplici celebrare posse; licet in Breuiario non existerent, vel minori ritu haberentur. Vide infra *sect. 3. cap. 3. num. 5.*

9 Denique eadem Sacra Rituum Congreg. decreto edito die 8. *Aprilis 1628.* Rubricis Breuiarii nunc addito, & approbato a Sanctiss. D. N. Urbano Octauo, censuit, & re mature discussa decreuit, non potuisse, neque posse locorum Ordinarios tam seculares, quam regulares addere Calendarijs etiam proprijs (quod idem est, ac mutare Calendarium Romanum) Sanctorum Officia, nisi ea dumtaxat, quae Breuiarii Romani Rubricis, vel Sacra Rituum Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia concessuntur; sub pœna; quod non fiat satis obligationi recitandi distincti Officij, & consequenter non faciendi à clero fructus suos beneficiorum.

10 Et multo minus adhiberi possunt officia festorum alia à Sacra Rituum Congregatione non approbata, quae in predicto Decreto eadem merito reiecit, & damnauit, & pro reiectis, & damnatis haberi voluit, & præcepit; sub pœnis

contentis in Indice librorum prohibitorum ex Decreto Conc. Trident. edito, & impresso; hoc est, ut, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur ille, qui prædictis vitur, iudicio Episcoporum seuerè puniatur; quod expressè habetur in *Regula 10. in fine, & in Bulla Pij IV. 24. Mart. 2564. pro eodem Indice data.*

11 Neque item potest Episcopus extendere officium, quod fieri solet in Ciuitate ad suam Dioccesim contra Decretum hac de re à Sac. Rit. Congregat. die 16. *Januarij 1607.* & consequenter multò minus officium, seu lectiones approbatas pro vna Ecclesia, illud, vel illas extendere ad alienas Ecclesias, sui que cleri usum. Habes hoc idem in Decretis Sac. Congreg. Rit. in Breuiario apposis.

12 Atque in prædictis *num. 8. & 9.* strictim est accipiendum nomen, *Sancti*, hoc est, canonizati ab ecclesia, seu per immemorabile tempus habitus pro sancto, cui tantum publicus, & vniuersalis conceditur cultus à *Glossa in cap. vnic. de reliq. & vener. SS. in 6. §. sedis Apost. vers. diuimus.* quam sequitur *Cassaneus in catal. glor. mundi part. 3. consid. 46. §. aduerte.* etenim sedes Apostolica, quoad locum, tempus, ritum in Beatorum cultu limitate procedit; veluti nuper de B. Rocho nondum canonizato concessit officium, & Missam in ecclesijs tantum eius nomine dicatis, & in eremitorijs eiusdem habentibus requisita ecclesiarum, per sacra Rituum Congr. die 26. *Novemb. 1629.* quod idem monui, quia, licet in Martyrologio recensentur, non tamen in rigore appellantur Sancti: & ibidem multi dicuntur Beati, qui nondum fuerunt canonizati, illud enim verum est, quod quilibet Sanctus dicitur Beatus; non e contra, Beatus dici potest Sanctus, nisi improprie & abusuè.

De intentione Officij diuini. Tit. 3.

1 **S**ufficit intentio implicita orandi Deum. *Nauarr. cap. 13. num. 15.* & habetur in sola Breuiarii acceptione, ut recitetur officium.

2 Qui

2 Qui recitat principaliter ob lucrum distributionum, seu fructuum, siue sit intentio actualis, siue virtualis, peccat. *Nauarr. de orat. cap. 6. num. 15.*

3 Ille item religiosus peccat, qui principaliter citat ob timorem pœnarum à superiore irrogandarum, vel alios fines minus bonos. *Nauarr. ibid. num. 19.*

De attentione Officij diuini. Tit. 4.

1 Qui non attendit ad verba, vel ad sensum verborum, vel ad finem in oratione propositum, peccat; & duæ primæ attentiones singillatim sufficiunt. *Sanctus Thom. 2. 2. quest. 83. art. 13.* neque meliorem tenetur querere, ait *Suar. tomo 2. de relig. lib. 3. c. 4. num. 9.*

2 Qui recitat sine attentione actuali, vel virtuali, peccat mortaliter, nec habitualis sufficit, quæ absque vilo voluntatis actu non raro contingit. *Azor. cap. 12. g. 1.*

3 Qui voluntariè distractus, alia faciens: quæ attentionem impediunt, scribendo, pingendo, & similia faciendo, peccat. *Azor. quest. 3. ex cap. dolentes, vbi præcipitur attentio interior, & exterior; non tamen tenetur repetere, quia, licet malè, soluit tamen debitum. Cordub. in suis quest. lib. 4. quest. 13. ad fin. putat Azor oppositum esse verius, quest. 6. & addit Nauarr. cap. 20. num. 32. teneri, ac si non recitasset; ad restitutionem fructuum; quod nobis magis placet.*

4 Qui recitat, dum vestes induit, exiit, faciem lauat, &c. peccat venialiter. *Nauarr. num. 22.*

5 Qui attentè quidem recitat, sed in animo habet non satisfacere præcepto, tenetur repetere. *Nauarr. cap. 16. n. 74.*

6 Qui tantum legit preces Horarias, & non orat, minime satisfacit. *Nauarr. c. 13. num. 15.*

7 Qui recitat Officium, & simul audit Missam, satisfacit, peccat tamen venialiter, ex *Caiet. in Opusc. tom. 2. tract. 4. negat Nauarr. cap. 16. num. 71.* si iusta sit causa. At concordant omnes, nullum esse peccatum, si recitat, quando Sacerdos Missa secreta dicit.

8 Qui recitat cum alijs, satis est, si attentè audiat verba plurium, non singulorum, ac si ab vno tantum dicerentur. *Azor. cap. 7. quest. 7.*

De Prolatione officij diuini. Tit. 5.

Qui recitat solus, satis est, si verba ita proferat, vt se ipsam percipiat, & intelligat; neque sufficit, si in gutture tantum pronunciet, sed linguam, & labia verè moueat. *Nauarr. cap. 20. n. 14.*

2 Qui verba diminuit, & detruncat, syncopat, & transcurrit (nisi vitio lingue, vel consuetudine quadam quasi ingeniata fiat) peccat saltem venialiter; nec tenetur repetere. *Azor. cap. 7. quest. 11. & putat veritè, & probat fusiùs.*

3 Qui recitat cum socio, satisfacit, siue ille sit obligatus ad officium, siue non; & satis est, si attendat ad Antiphonas, Capitula, & Orationes, quæ socius solus dicit. *Nauarr. cap. 10. num. 16.* Idem dic delectionibus. *Azor. cap. 7. quest. 9.* In Psalmis autem & Hymnis recitandis, caue, ne si plures socij sint, alio modo dicantur, quàm alternis versibus ad modum duarum partium Chori, ex usu communi Ecclesiæ; alioquin non fit satis, ait *Suar. lib. 4. cap. 25. num. 3.*

4 Qui in Choro destinatur ad cantum non cantat, non satisfacit. *Nauarr. Missell. 79. de orat. cap. 10. n. 47. ex Trident. sess. 24. cap. 12.* vbi de Canonicis loquitur. Consuetudo contraria in Canonicis, qui per alios cantant, vbi moribus gentium sit recepta, siue continuata post Bullam Pij V. potest excusare a cantu. *Azor. cap. 11. quest. 6.* Videant tamen Episcopi, ne sit abusus, & dum per organum sonatur versus, dicatur hic ab aliquo, vt abstantibus audiatur. *Suar. tom. 2. lib. 4. cap. 8. num. 7.*

5 Ad exactam prolationis formam, & præsertim in Choro, valde inuat cognitio verborum Grammaticalis, quædam corripienda sint, aut producenda: Et quia rudioribus etiam sum ego debitor, addidi, ad calcem huius operis, eorum verborum notulam, quæ in Breuiario

Romano sparsim habentur, & in quibus plurimi hærere possunt, & solent: licet in Breuiario ipso nuper edito suis locis eadem iam adnotauerimus.

De tempore Officij diuini.
Tit. 6.

1 **D**ocet Francol. de hac resuissime, & par. 1. cap. 10. præcisum tempus cuiusque Horæ recitandæ debitum, esse intra spatium Horæ diei sibi respondentis, non extra illud, & cap. 21. Primam in prima diei hora, Tertiam in tertia, Sextam in sexta, Nonam in nona, Vesperas in vndecima, Completorium in duodecima recitandas esse; Matutinum autem post mediam noctem, auroram versus, sumitque ille horas cum latitudine.

A media nocte antecedentis diei incipit tempus recitandi Officij, & perseverat vsque ad mediam noctem sequentis inclusiuè. Est communis apud Bonac. disp. 1. quæst. 3. pun. 3. num. 2. ita vt ultra mediam noctem sequentis diei Officium præcedentis non valeat. Nauarr. cap. 3. num. 54.

3 Qui variat intra dictum tempus notabiliter horam à sacris Canonibus præscriptam, peccat venialiter. Bonac. loco cit. num. 4. nisi iusta causa excuset, quæ est maior deuotio, vel periculum probabile futuræ occupationis. idem num. 5. Quare nec tenetur repetere, num. 6.

4 Consuetudini in hac re standum est potius, quam iuri scripto. Azor. quæst. 8. in 2. obiect.

5 Satius est etiam anteponere, quam postponere. Azor. eum communi cap. 9. quæst. 3.

6 Matutinum, & Laudes ex iusta causa possunt recitari in Vesperis præcedentis diei, puta, vt deuotius oret, vel studijs mane operam det, vel quia non poterit mane ita commodè recitare. S. Thom. quodlib. 5. art. 28. & communis. & post Completorium satis est expectare tertiam, vel quartam horam post meridiem. S. Th. ibid. & alij apud Bonac. loc. cit. num. 16.

non ante horam vigesimam numero 17. Azor. autem docet cap. 9. quæst. 5. non ante 21. æstate, nec hyeme ante 22.

7 Prima ante solis ortum, vel paulò post. Tertia aliquantulum post ortum. Sexta paulò post. Nona prope prandium, Vesperæ, & Completorium post prandium. Tolet. lib. 2. cap. 23. sed excusatur ab omni peccato ille, qui recitat primam cum Tertia, Sexta, & Nona simul, duabus, vel tribus horis post Solis ortum. Bonac. loco cit. num. 9.

8 Qui verò differt Matutinum sine causa ad Vesperas, vel anticipat Completorium ante prandium, nimis notabiliter variat tempus; & peccat venialiter. Bonac. ibidem.

9 In Choro statæ horæ sunt obseruandæ magis, quam in priuata recitatione. Nauarr. cap. 3. num. 63. & alij cum Bonac. num. 7. qui tamen cum Caietano, secluso scandalo, censet non peccare mortaliter eos, qui extra statas horas in Choro recitant; & ibidem addit, posse ob processionem, vel concionem mutari horam, si quod est peccatum, imputant superiori potius, quam Canonicis, paratis tamen ad obediendum.

De loco diuini Officij. Tit. 7.

1 **V**bique recitari potest priuatè. Azor. lib. 10. cap. 11. quæst. 8. modo non impediatur attentio. Nauarr. cap. 21. num. 32. & locus sit decens, ex Mofes. tract. 5. c. 2. num. 80.

2 In Choro vero tenentur recitare, qui Choro sunt addicci ex iustitia, iuxta institutionem beneficiorum, & consuetudinem locorum, nisi aliud cogat necessitas, vt hyemis tempore in Sacristia, vel adsit consuetudo legitima, vel priuilegium Pæpæ, vel Fundatoris institutio. Bellarm. in lib. de bon. oper. cap. 18. vers. locus, & DD. communiter.

3 Vnde Canonici, qui ultra tres menses à Tridentino permisso notabiliter, hoc est, pluribus diebus, ultra quatuor, à Choro absunt, per se loquendo mortaliter peccant, vt silius Bonac. disp. 2. q. 1. p. 2. num. 1.

num. 1. Neque possunt alios sibi substitueri, *ibidem punct. 4. num. 1.* nisi consuetudo legitima, vel priuilegium adsit, ait *Moneta noster de distrib. p. 2. quest. 14. num. 20. & 42.* An teneantur adesse in habitu Canonicali, Vide *Monetam ibid. quest. 19. ad finem.*

4 Fieri etiam potest, vt consuetudine immemorabili, vel sufficienter prescripta Canonici, quorum fructus sunt tenues, non teneantur quotidie ad Chorum. *Bonac. disp. 1. quest. 2. punct. 5. num. 14.*

5 Episcopi per se loquendo non sunt addicti Choro. *Bonac. ibid. n. 9.*

6 Parochi de iure antiquo tenebantur, nunc minimè ad publicam recitationem Officij in Ecclesia, & hoc de consuetudine ferè vniuersali, & communiter recepta, exceptis Vesperis in diebus festis, ex *Suar. & Bonac. loco supra cit. n. 12.*

7 Multò minùs Cappellani tenentur ad Chorum, quibus ex fundatione non incumbit hæc cura. *Bonac. num. 13.*

8 Regulares addicti Choro non tenentur ad Chorum, nisi ex vi regulæ, & idè non sub peccato mortali. *Caiet. V. Hora Canon. & Bonac. loco cit. q. 2. punct. 2. n. 8.*

De ordine diuini Officij. Tit. 8.

1 **Q**ui sine iusta causa peruertit ordinem Horarum, peccat venialiter; iusta vero causa est, obliuio; inaduertentia; vt Chorus iuuetur, vel alius, ad dicendum Officium. *Azor. cap. 10. q. 1. ex Nauarr. cap. 3. n. 65.*

2 Peruersio eiusdem horæ, secluso contemptu, & scandalo, ex iusta causa excusari potest ab omni peccato. *Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 4. n. 5.*

3 Grauior autem erit culpa, si in Choro peruertatur ordo. *Suar. lib. 4. cap. 11. n. 10. & alij*, qui putant esse ex suo genere culpam lethalem, negat *Bonacin. ibid. n. 5.*

De interruptione diuini Officij. Tit. 9.

1 **Q**ui diuidit Matutinum à Laudibus, nocte tota interposita, non

peccat. *DD. apud Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 3. n. 11. Azor. vult esse veniale sine causa cap. 8. q. 4.*

2 Qui diuidit nocturnum à nocturno per horam vnain, pluresuè cum iusta causa, non vltra tres horas, non peccat. *DD. apud Bonac. n. 13. contra Azorium loco citato.*

3 Qui diuidit Horam paruam, vel Psalmum ex causa, non peccat. *Azor. q. 5.*

4 Interruptio ad longum temporis spatium probabilius obligat ad repetitionem. *Nauarr. cap. 16. num. 75.* Ad breuè tempus, etiam ad locum, vanosq; sermones, non obligat. *Nauarr. num. 75. & cap. 10. num. 42. & cap. 16. num. 66.* At in vtroque casu non esse repetendum, docet cum alijs *Bonac. sup. punct. 2. §. 1. num. 28.* Peccari saltem venialiter, sine iusta causa, est dicendum. *num. 30.*

5 Qui interrupte animo continuandi, vt aliud agat, non tenetur repetere immo nec ille, qui animo repetendi, & postea non repetit. communiter *DD. apud Bonac. n. 31. contra Nauarr. & Azor.*

De penis circa diuinum Officium.

Cap. V I.

1 **B**eneficiarij habentes onus recitandi diuinum Officium titulo beneficij tenentur etiam ante iudicis sententiam ad restitutionem fructuum pro rata omissionis Officij, si, elapsis sex mēsis, post obtentam beneficij possessionem, officium culpabiliter non recitauerint, etiam si alio die pensum prætermissum supplere conentur, nisi fortè pars omiffa sit leuis, *Bonac. explicat, & probat singulas huius axiomatis partes, disp. 1. qu. 5. pun. 2. toto.*

2 Rata omissionis, & restitutionis est, ex *Pij V. Bulla*, vt pro toto Officio vnus, vel plurium dierum restituantur fructus beneficij, seu beneficiorum, qui illi, seu illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur pro Matutino dimidiam partem fructuum; pro cæteris horis simul aliam dimidiam; pro vnaquaque hora sextam partem vnus diei restituantur.

3 Qui